

CASA DE CULTURA
LES BERNARDES

SALT

SONS DEL NOSTRE TEMPS

EXPOSICIÓ

CONCERT

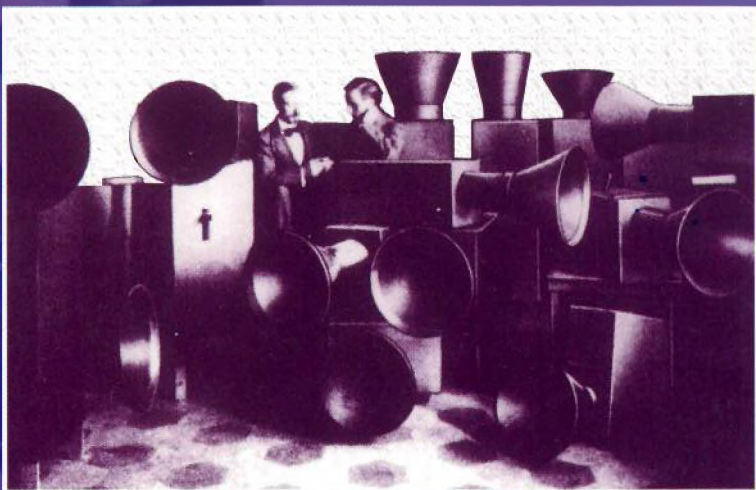
CONFERÈNCIA

-COL·LOQUI

DEL 5 AL 30

DE NOVEMBRE

1993

MÚSICA ELECTROACÚSTICA

ENTRADA AL CONCERT: 500 PTA

Estudiants i alumnes de conservatori: 250 PTA
Menors de 18 anys: GRATUÏT

Venda anticipada: de 9 matí a 2 tarda
al Consell Comarcal del Gironès
C/ Hortes, 10 1r
i mitja hora abans del recital a Les Bernardes

Fotografia portada: Luigi Russolo i els seus "intonarumori"

PRESENTACIO

Després de la reeixida mostra de "Pianos d'Època", realitzada durant el mes d'octubre de l'any passat, presentem ara un tema molt lligat al segle XX com és la música electroacústica. És una proposta del Consell Comarcal del Gironès per ésser realitzada a la Casa de Cultura "Les Bernardes", de Salt.

La idea d'exposar de forma fàcilment entenedora en què consisteix la música electroacústica i quines són les seves característiques va ésser compartida amb la compositora Mercè Capdevila, la qual es va mostrar molt interessada en la realització del projecte, juntament amb el músic Oriol Rossinyol i el compositor Jordi Rossinyol. Tots tres van presentar un projecte d'exposició que ens apropés a la música electroacústica, inseparable de la música en general. Casualment, Oriol Rossinyol ja va col·laborar amb nosaltres en l'exposició sobre "Arpes Històriques" feta fa dos anys, també a Les Bernardes.

Sobre el tema que presentem hi haurà: l'exposició, un concert en què el grup "Vol ad Libitum" conjugaran els instruments convencionals amb música electroacústica i una conferència-debat que tractarà de l'ensenyament musical amb ordinador.

Possiblement, a vegades no som prou conscients que moltes bandes sonores que s'han introduït dins de la nostra cultura musical són obres fetes amb sons electroacústics. D'altra banda, quantes innovacions sonores avui divulgades per algun grup o estrella de moda han tingut el seu origen en un laboratori, de la mà d'un anònim investigador?

Entreveure els entramats d'aquest món sonor nascut de l'electrònica, possibilitar una informació breu i global des de perspectives: històrica, tècnica i creativa, aquesta és la fita que ens vàrem marcar. Haurem d'esperar a obtenir l'opinió del públic participant per saber si els objectius es compliran.

Miquel Bosch i Puig

*President de la Comissió de Cultura
del Consell Comarcal del Gironès*

C **ONCERT**

5 novembre
10,30 nit

El divendres 5 de novembre, a les 10,30 hores, coincidint amb la inauguració de l'exposició, el Grup Instrumental **VOL AD LIBITUM** oferirà un concert de música electroacústica.

Aquest conjunt de cambra es constitueix l'any 1982. Actualment se'l considera un dels grups de música contemporània de més prestigi del nostre país. Ha enregistrat el disc compacte "Compositors de Barcelona (I)" i enguany ha actuat, entre altres, en el Centro Reina Sofía (Madrid) i en el Cicle Internacional de Música Contemporània de Barcelona. Des dels seus inicis programa en els seus concerts obres de música electroacústica.

Concert de música electroacústica a càrrec del Grup Instrumental **VOL AD LIBITUM**.

Components: *Xavier Esteve, flautes*
Albert Gumí, clarinet
Jordi Rossinyol, guitarra
Oriol Rossinyol, contrabaix

PROGRAMA

- "Halterofília I" (1983) JEP NUIX
flauta, clarinet, guitarra, contrabaix i cinta (1955)
- "Tèxtils" (1984). LLUIS CALLEJO
clarinet i cinta (1930-1987)
- "El ponent excessiu" (1985). JOSEP MANUEL BERENGUER
guitarra elèctrica i cinta (1955)
- "Neuma" (1980). JOAN GUINJOAN
flautes (1931)
- "Secuencia VII" (1987) ANDRÉS LEWIN-RICHTER
contrabaix i cinta (1937)
- "Aquests sons" (1993). JORDI ROSSINYOL
per a quatre músics (1956)
- "Miralls" (1987) JORDI ROSSINYOL
objectes sonors, electrònica en viu i cinta

Col·labora:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

C ONFERÈNCIA COL·LOQUI

L'EXPERIÈNCIA DE LA INFORMÀTICA EN L'EDUCACIÓ MUSICAL

Dilluns 15 de novembre a les sis de la tarda
Casa de Cultura "LES BERNARDES", de Salt

a càrrec de Francesc Busquets i Burguera
Coordinació de l'Experiència d'Informàtica i Educació Musical

Temes:

Utilització de recursos informàtics en l'Educació Musical:
materials, tècniques i propostes curriculars
Mostra d'algunes aplicacions multimèdia de contingut musical

Presentació de l'experiència d'Informàtica i Educació Musical, impulsada pel Programa d'Informàtica Educativa del Departament d'Ensenyament.

K. Stockhausen. Interpretació de l'obra "Aus den sieben Tagen" a Darmstadt el 1969.

E XPOSICIÓ

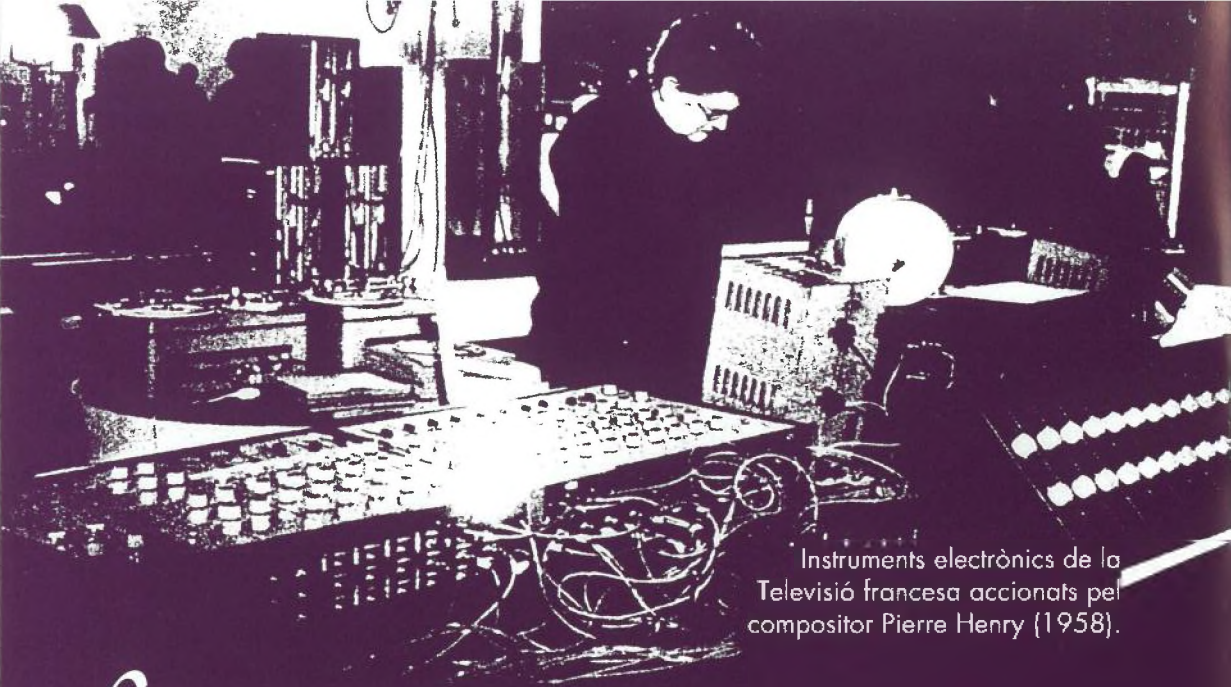
Del 5 al 30 de novembre de 1993

CONTINGUT:

L'exposició consta de material gràfic, instruments electrònics històrics i actuals i exemples sonors. Per a una millor comprensió del seus continguts, s'articula en els següents apartats:

- Un futur de sons nous.
- Els primers mitjans electrònics i la seva evolució.
- La música concreta.
- La música electrònica.
- La música electroacústica.
- Música electroacústica i música pop.
- La indústria i el desenvolupament de l'electroacústica.
- Música i informàtica.
- La investigació actual. Les inquietuds dels compositors avui.
- Catalunya i la música electroacústica.

Instruments electrònics de la Televisió francesa accionats pel compositor Pierre Henry (1958).

S ONS DEL NOSTRE TEMPS

MÚSICA ELECTROACÚSTICA

Des dels inicis de l'electroacústica, la música no només ha ampliat les seves possibilitats instrumentals, sinó que ha experimentat canvis substancials: podem parlar ara d'un nou concepte de so i d'altres maneres de compondre (escriure sobre partitura, cinta, ordinador...)

Sovint podem escoltar música electroacústica en diferents manifestacions artístiques, com ara en concerts, en el cinema, en el teatre, en la dansa i fins i tot en la música publicitària. Però solem desconèixer el treball de recerca i creació que ha donat obres mestres i eines de composició tan útils i versàtils com va ser el piano en el seu moment més àlgid.

En el camp electroacústic, hem imaginat i creat màquines que amplien els timbres i les possibilitats dels instruments de l'orquestra. Hem inventat sistemes per ordenar i treballar els sons, com si crear una música ens aproximés al fet de pintar un quadre. El compositor, ara, disposa d'altres eines per donar forma al seu pensament musical.

Us convidem, a través d'aquesta exposició, a apropar-nos a la música electroacústica, i sobretot, a l'esperit que la fa inseparable de la música en general.

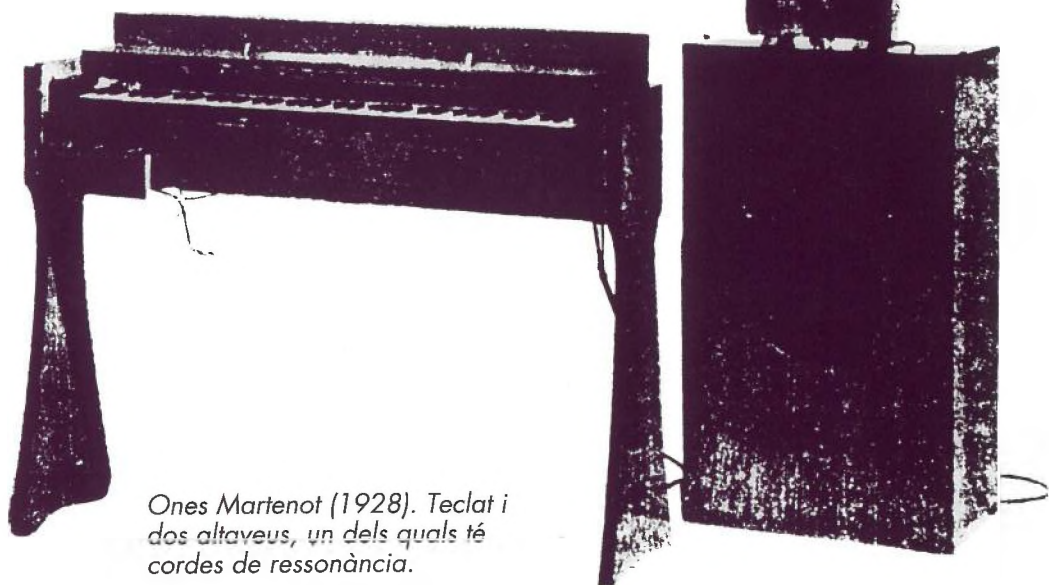
U

N FUTUR DE SONS NOUS

Cap als anys 10, ben lluny encara de les primeres obres electroacústiques, Luigi Russolo construeix uns nous instruments, els "intonarumori". Amb el so d'aquests instruments –ululatori, crepitatori, stropicciatori, sibilatori...– trasbalsa el concepte de so musical, donant relleu al concepte de soroll.

Obres com "Despertar d'una ciutat", tot i essent pràcticament desconegudes, han adquirit una simbòlica significació.

Aquestes creacions ens permeten descobrir un pioner interès per ampliar el camp auditiu musical, que no es desenvoluparà sinó a través de llargs processos, protagonitzats per nombrosos compositors.

Ones Martenot (1928). Teclat i dos altaveus, un dels quals té cordes de ressonància.

A black and white photograph of a desk with technical drawings, a ruler, and a pair of scissors. The scene is a close-up, high-angle shot of a workspace. In the foreground, a pair of dark-handled scissors lies on a sheet of paper covered in technical drawings and graphs. A ruler is positioned horizontally across the top of the frame. To the left, a pair of glasses is visible. The background shows a dark, circular object, possibly a lamp or a container. The overall atmosphere is one of focused technical work.

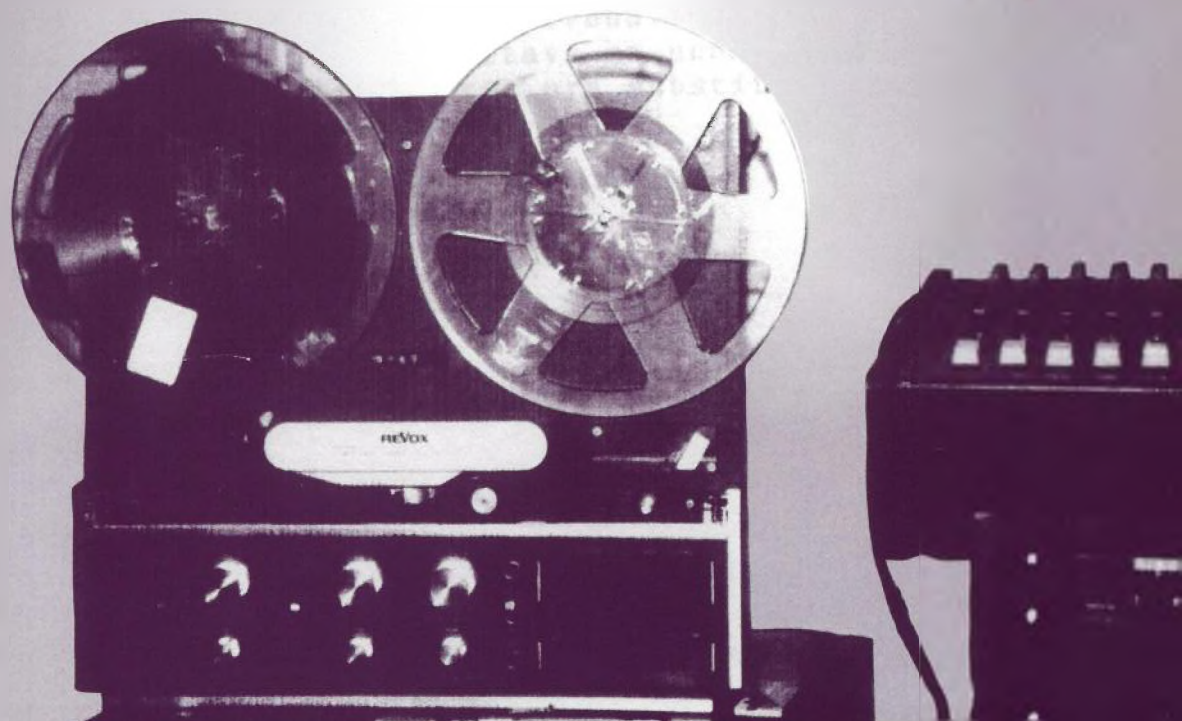
E LS PRIMERS **MITJANS ELECTRÒNICS**

Cap al 1950 es produeix una fita històrica en constituir-se els laboratoris de música de París i Colònia. Seran, respectivament, els capdavanters de dos moviments musicals, el de la música concreta i el de la música electrònica, que ben aviat es fondran en el que hom denominarà música electroacústica.

S ONS ELECTRÒNICS

La música es componia amb sons que mai no s'havien sentit: sons electrònics o enregistrats amb micròfons i treballats a l'estudi de so.

Tota la música composta d'aquesta manera havia de ser necessàriament enregistrada. La seva elaboració en el laboratori es concretava en una obra acabada. Així, la figura de l'interpret era substituïda pel magnetòfon.

M

MÚSICA ELECTROACÚSTICA

I MÚSICA POP

Els moviments pop no resten indiferents a les creacions musicals que provenen de la música anomenada culta. Els Beatles, en algunes cançons, integren procediments propis de la música concreta, i també sons electrònics, i Jimi Hendrix improvisa amb un llenguatge sonor que connecta directament amb l'esperit de la música electroacústica.

Ja en els anys 80 surt al mercat una generació de sintetitzadors propiciada pels moviments pop. Són instruments que marcaran també un canvi important en els laboratoris de música.

MUSICA I INFORMATICA

Quan les dades musicals poden ser arxivades i comandades des d'un ordinador, es produeix una nova revolució en la composició i interpretació musicals.

Aquest tipus de treball pressuposa un retorn a l'organització que ofería la partitura, abans de la ja clàssica composició sobre cinta magnètica. En treballar amb nous mitjans sonors i eines versàtils, com ara els ordinadors, el compositor es troba davant de possibilitats abans impensables, principalment per la simplificació d'algunes feines rutinàries i per la possibilitat de l'escolta immediata.

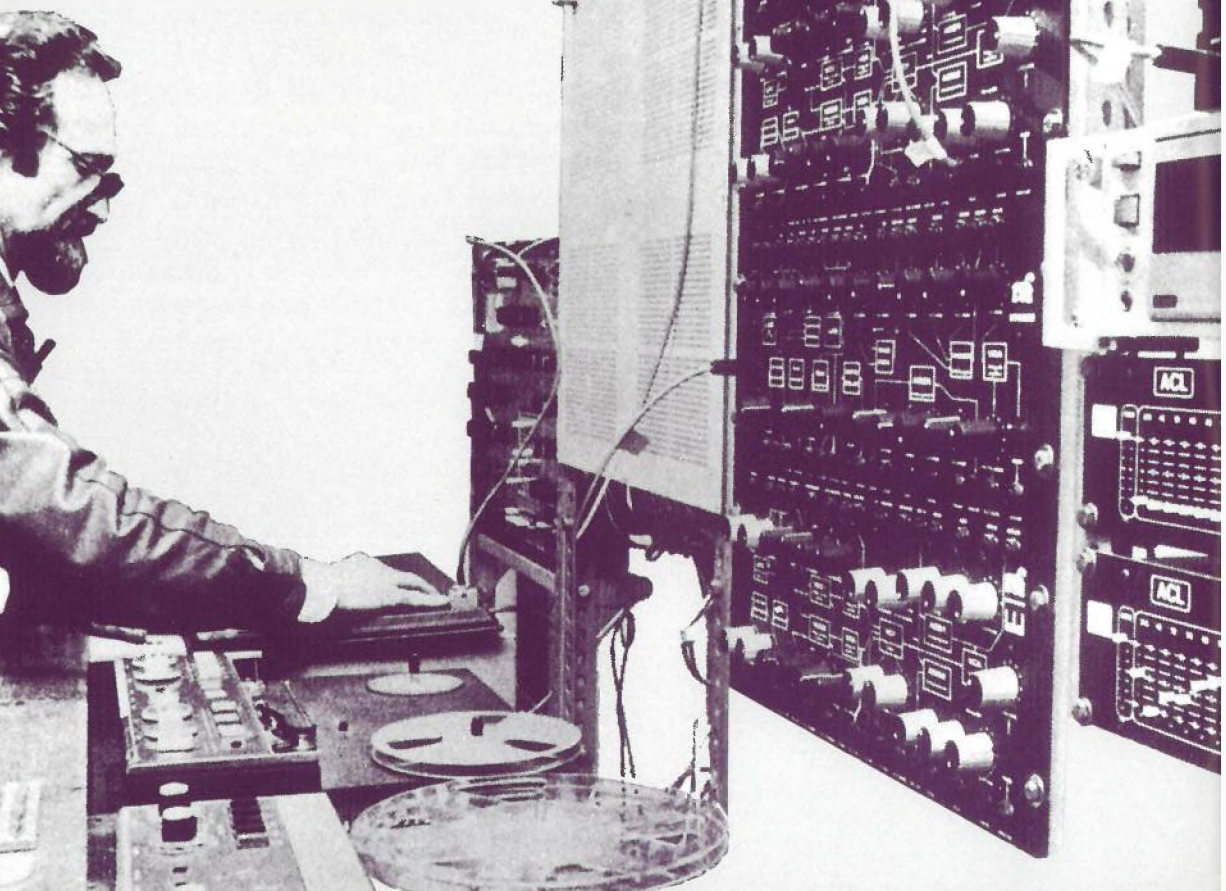
En obres recents, el so dels instruments és modificat per l'ordinador en el mateix moment en què es toca: així, el so d'un violí es transforma en el moment del concert, oferint un aspecte interactiu de la música electroacústica.

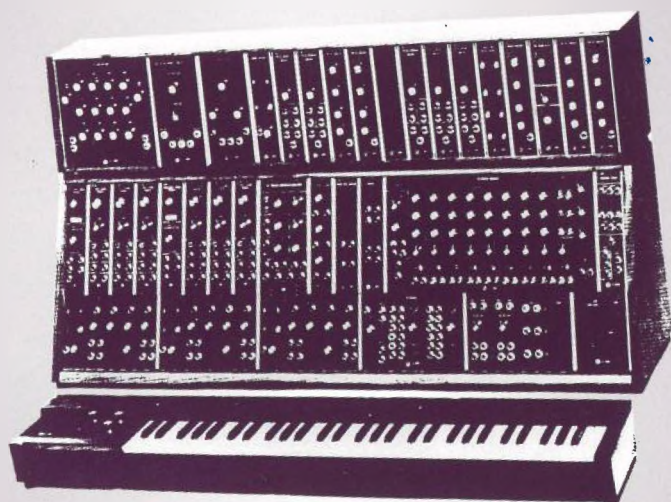

CATALUNYA

I LA MÚSICA ELECTROACÚSTICA

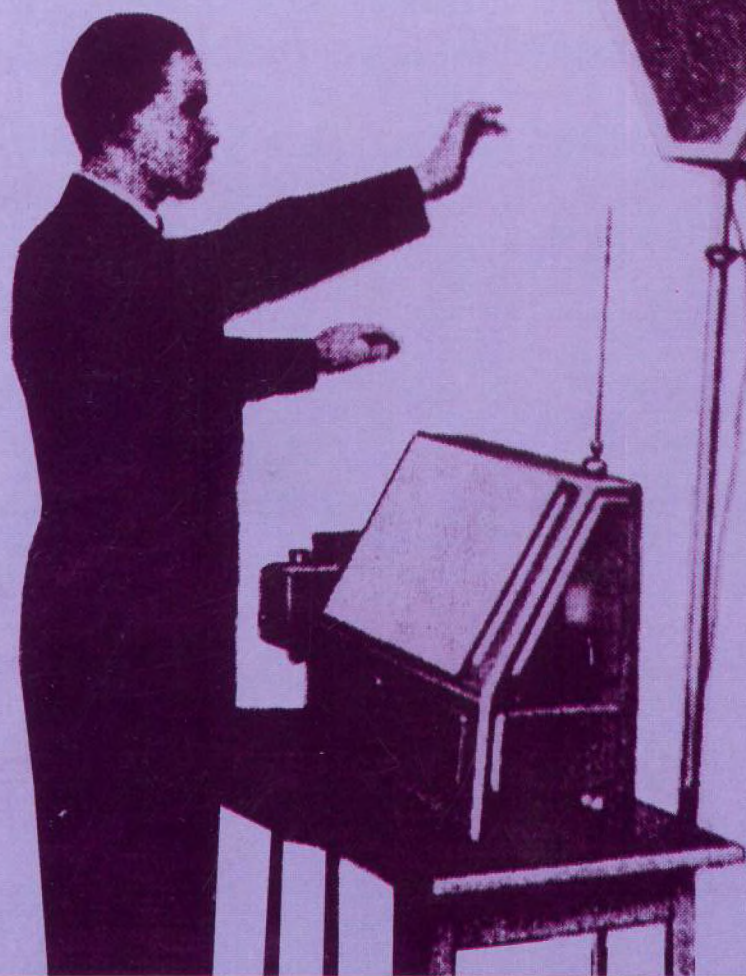
Compositors del nostre país s'han destacat pel seu treball electroacústic. L'any 1968 es crea el Laboratori de Música Electroacústica de Barcelona, que donaria peu al Laboratori Phonos, l'únic existent en tot l'Estat durant molts anys. Phonos ha estat l'escola i l'espai de creació de tota una prolífica generació de compositors, alguns dels quals han assolit un important ressò internacional.

Sintetizador
Moog (1969).

Theremin (1920). El so produït per uns oscil·ladors és modificat per l'interpret en apropar o allunyar les mans de les antenes.

Organitza:

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

phonos

KLAVIER
INSTRUMENTS MUSICALS